

staty podle tohoto zákonného ustanovení. Ježto tudíž pohledávka žalované trvá, nemohlo býti vyhověno žalobě a bylo ji změnou rozsudků nižších soudů zamítnouti, aniž bylo třeba se zabývatí dalšími právními vývody dovolání.

Čís. 12848.

Pro rozhodnutí o přípustnosti nového družstva není rozhodným zákonný stav v čase opovědi, nýbrž zákonný stav v době, kdy bylo o opovědi konečně rozhodnuto.

Společenstvo jest »zřízeno« ve smyslu § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n., teprve zápisem do rejstříku a vše, co mu předchází, jest jen jednáním přípravným.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 648/33.)

Opověď zápisu společenstva »Spořitelní a záložní spolek pro N., zapsané společenstvo s neobmezeným ručením«, do společenstevního rejstříku rejstříkový soud usnesením ze dne 20. března 1933 na ten čas zamítl. Důvody: Ustanovením § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n. zakázáno jest do dne 31. prosince 1934 zřídití nový peněžní ústav některého z druhů uvedených v § 2 odst. (1) zák. čís. 239/24 sb. z. a n. (v doslovu zák. čís. 54/32 sb. z. a n.). Zákon čís. 44/33 sb. z. a n. nabyt účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dnem 7. března 1933. Je nepochybné, že společenstvo spadá pod ustanovení onoho zákona. Podle § 8 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., pokud není proveden zápis společenstva do společenstevního rejstříku, společenstva jako takového tu není a nelze tedy »zřízením peněžního ústavu« ve smyslu shora citovaného § 19 zák. čís. 44/33 sb. z. a n. rozuměti nic jiného, než zápis společenstva do společenstevního rejstříku. Ten je však na dobu do 31. prosince 1934 řečeným paragrafem výslovně zakázán a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stěžovatelé vytýkají, že společenstvo bylo ustaveno již dohodou zakladatelů o podmínkách jeho založení na ustavující valné hromadě před účinností zákona čís. 44/33 sb. z. a n., jehož § 19 se na ně nemůže vztahovati. Předpis tohoto paragrafu, kterým bylo zakázáno do dne 31. prosince 1934 zřídití nový peněžní ústav některého z druhů uvedených v § 2 (1) odst. zákona čís. 239/24 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 54/32 sb. z. a n., nabyt účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dne 7. března t. r. (§ 20 zák. čís. 44/33 sb. z. a n.). Vzchází otázka, jaký vztah na poměry družstva, jehož zápis první soud zamítl, má ustanovení § 5 obč. zák., který stanoví, že zákony nepůsobí zpět a že tudíž nemají vliv na předcházející právní jednání a na práva dříve nabytá. Základem tohoto ustanovení zákona je, že nikdo nemá býti zklamán v oprávněné důvěře v právní řád, že každý, kdo se zařídí podle platného zákona, musí mít jistotu, že účinky zákona nastanou a že budou nabytá práva chráněna. Podle ustanovení § 8 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. o spo-

lečenstvech výrobních a hospodářských, společenstva jako takového není, pokud není proveden jeho zápis do společenstevního rejstříku, a, jedná-li se před provedeným zápisem jménem společenstva, ručí ti, kdo jednají, osobně a solidárně. Stejnou zásadu vyslovuje předpis čl. 178, 211 obch. zák. a § 2 zák. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. Zápis smlouvy společenstevní má význam konstitutivní. Společenstvo nezapsané po právu není a ježto společenstvo do dne 7. března do rejstříku společenstevního zapsáno nebylo, jest právní poměr, o který jde, posuzovati podle právního stavu, jak byl v době, kdy se zápis měl státi a tím společenstvo vzniknouti, t. j. v době vydání napadeného usnesení, tedy podle zákona čís. 44/33 sb. z. a n., jehož ustanovení § 19 zřízení nového peněžního ústavu, jakým je společenstvo uvedené, zakazuje. To je také v souhlasu se zásadou publicity vyslovenou v čl. 19 obch. zák. Proto zřízení společenstva, které se může státi platným zápisem do rejstříku, pro zákaz vyslovený cit. ustanovením zákona, přípustným není, a právem prvý soud žádosti stěžovatelů o zápis nevyhověl. Ostatně poukazuje se na správné, stavu věci a zákonu vyhovující odůvodnění napadeného usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, není nezákonné (§ 46 zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.), jak dovolací rekurs vytýká. Nejvyšší soud sdílí plně názor rekursního soudu, že zřízení spolku jako nového peněžního ústavu brání zákaz § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n. a poukazuje v té příčině ke správným a výstižným důvodům napadeného usnesení, k nimž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodává ještě toto: Stanoví-li § 8 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 78 ř. zák., že před zápisem do společenstevního rejstříku společenstvo jako takové neexistuje, je z toho patrné, že společenstvo vzniká teprve zápisem do rejstříku, tedy, že zápis tento má povahu konstitutivní a nikoli jen deklaratorní, jak se rekurenti mylně domnívají. »Zřízeno« je tedy společenstvo teprve tímto zápisem a vše, co mu předchází, jest jen jednáním přípravným. Proto také ti, kdo jednají jménem společenstva před zápisem, ručí osobně a solidárně, neboť družstvo jako takové nemůže býti z těchto jednání zavázáno právě proto, že ho dosud není a nemůže míti ani právní osobnosti. Pro rozhodnutí o přípustnosti nového družstva není rozhodný zákonný stav v době podání opovědi, nýbrž zákonný stav v době, kdy o opovědi bylo konečně rozhodnuto. Že zákon čís. 44/1933 sb. z. a n. sám zásadně nepřikládá významu ani skutečnostem jinak podstatným, jež nastaly před zřízením peněžních ústavů v § 2 odst. (1) zák. čís. 239/1924 sb. z. a n. (v doslovu zákona čís. 54/1932 sb. z. a n.) uvedených, vyplývá z předpisu § 19, podle něhož zanikají i povolení státní správy ke zřízení peněžních ústavů tohoto druhu a jiných pobočných závodů, pokud ke zřízení ještě nedošlo. Proč v projednávaném případě nedošlo k zápisu do společen-

stevního rejstříku před účinností zákona čís. 44/1933 sb. z. a n., je nerozhodno. Srovnání s jinakými útvary společenskými, jichž zápis do rejstříku není podmínkou jich vzniku, jest bezvýznamné.

Čís. 12849.

Třetí osoba, jež byla poškozena tím, že s prodávanou nemovitostí byl vydražen jako její příslušenství i předmět patřící jí, ač ohledně tohoto předmětu byla exekuce k návrhu vymáhajícího věřitele zastavena, nemůže nárok proti rozvrhované podstatě na vrácení bezdůvodného obohacení uplatňovati přihláškou k rozvrhovému roku, nýbrž jen sporem.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 656/33.)

Současně s nemovitostí byla v exekuci proti manželům G-ovým vydražena i kráva, ač exekuce ohledně krávy byla zastavena. K rozvrhu nejvyššího podání přihlásil v přednostním pořadí pohledávku 2.200 Kč Vavřínek K., tvrdě, že vydražená kráva byla jeho vlastnictvím. Soud první stolice nevzal zřetel k této přihlášce. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Rekurent uplatňuje proti rozvrhovému usnesení, že přede všemi knihovními věřiteli a před přednostními věřiteli bylo mu přikázati v přednostním pořadí 2.200 Kč, ježto s nemovitostí jako její příslušenství byla vydražena kráva, jemu náležející, čímž byla exekuční podstata o odhadní cenu této krávy 2.200 Kč bezdůvodně obohacena, ačkoliv byla exekuce ohledně této krávy zastavena. Nárok proti exekuční podstatě pro její bezdůvodné obohacení mohl by rekurent uplatňovati jen na základě exekučního titulu, nikoliv však na základě pouhé přihlášky k rozvrhu nejvyššího podání. Na exekuční titul nemůže se však rekurent odvoláti. Pouhé přihlášky pohledávek jsou přípustné jen proti dlužníku, vázlo-li pro pohledávku zástavní právo na vydražené nemovitosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Z exekučních spisů vysvítá, že kráva, k níž uplatňoval stěžovatel vlastnické nároky, byla k návrhu vymáhajícího věřitele ještě před dražbou z exekuce vyloučena; než ani z toho důvodu nemůže stěžovatel požadovati, by byla zapravena z nejvyššího podání v přednostním pořadí jeho pohledávka 2.200 Kč, odhadní cena krávy, neboť jde tu jen o nárok stěžovatelův zástavním právem nezajištěný, k němuž vzhledem k předpisům §§ 216, 217 ex. ř. nelze přihlížeti při rozvrhu nejvyššího podání. Stěžovatel nemůže proto uplatňovati svůj nárok v exekučním řízení při rozvrhu nejvyššího podání, nýbrž mohl by tak učiniti jen pořadem práva.